

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 10. oktobra 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 119.

Pred volitvami v pridobinske komisije.

Pridobinske komisije, ki odmerjajo občno pridobnino, so se ob političnem preobratu razpustile in na novo vzpostavile šele z začasnim zakonom z dne 27. junija 1921, št. 240 Uradnega lista. Prve volitve so se vršile dne 28. maja 1922, in sicer za dobo osmih let na ta način, da se koncem četrtega leta, to je koncem leta 1925, izloči polovica voljenih članov in namestnikov. Od lihega števila se izloči premenoma večji in manjši del, prvokrat, to je letos, pa večji del. Kateri člani in namestniki naj izstopijo, o tem odloči žreb.

Davčni zavezanci so za odmero občne pridobnine razdeljeni po višini predpisa na občni pridobnini v štiri razrede.

Komisij za prvi in drugi razred imamo v Sloveniji samo štiri, in sicer po eno za vsak razred v Mariboru za krajine bivše Štajerske in Koroške in po eno za vsak razred v Ljubljani za ozemlje bivše Kranjske, za III. in IV. razred pa posluje po ena komisija na vsakem sedežu srezkega poglavarja.

Za volitev so sestavila davčna oblastva I. stopnje volilne imenike, ki navajajo imena vseh pripadnikov posameznih davčnih družb.

Ti volilni imeniki bodo v času od dne 16. do dne 31. oktobra 1925. v uradnih prostorih davčnih okrajnih oblastev razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem. Vpogledati smejo imenike samo pridobnini zavezane osebe dotičnega kraja med navadnimi uradnimi urami.

Voliti bodo smele le osebe, ki so vpisane v imenik ne glede na spol, če uživajo vse državljske in politične pravice, in one, ki si izposlušajo vpis v imenik na podlagi reklamacijskega postopanja. Rok za vlaganje reklamacij je določen od dne 16. do dne 31. oktobra 1925. Vsak davčni zavezanec sme vložiti reklamacijo le zase. Re-

klamacije se vlagajo pri davčnih oblastvih in so proste kolka.

Volitve se bodo vršile v nedeljo 15. novembra 1925, od 8. do 13. ure.

Število komisijških članov in njihovih namestnikov, ki jih je voliti, potem kraj in način volitve objavljajo davčna okrajna oblastva v svojih okoliših na običajni način.

Volilni okraji so sedeži davčnih uradov, v katerih področju izvršuje volilec samostojno podjetje ali opravilo, zavezano občni pridobnini.

Volitev bo osebna in ustmena z izključitvijo katerikoli pooblastil; le nedoletnik, in osebe pod varstvom morajo izvrševati volilno pravico po zakonitih zastopnikih. Več sodružbenikov enega podjetja ima samo en glas, ki ga odda eden imed njih.

Posebne legitimacije in volilne glasovnice se ne razpošiljajo; zato je tudi volitev po pošti, kakor je bila dovoljena v času, ko so se legitimacije in glasovnice še razpošiljale, izključena.

Volilci, katerih ne pozna niti predsednik niti člani volilne komisije, se morajo legitimirati s plačilnim nalogom ali na drug verodostojen način.

V komisijo se smejo voliti le občni pridobnini zavezane osebe moškega spola, ki so izpolnile 24. leto ter uživajo vse državljske in politične pravice.

* * *

Na te volitve opozarjamo vse gospodarske kroge, da se jih polnoštevilno udeležijo in odpošljejo v nje svoje svojega zaupanja, ki se bodo zavedali važnosti funkcije, katero izvršujejo kot zastopniki davkoplačevalcev.

Pri nas pridobinske komisije le preradi podcenjujemo, češ občna pridobnina je sama na sebi znosen davek, ker se ga itak ne more naviti preko višine, ki je v kontingentni vsoti v naprej določena. Ne da se oporekati, da je ta davek — edini v Sloveniji — res še znosen, pozabiti pa ne smemo, da iz komisij, ki odmerjajo občno pridobnino izhajata dva člana, ki sodelujeta pri odmeri davka na poslovni pro-

met. Ako se to uvažuje, pridobe komisije za občno pridobnino na svoji važnosti, posebno še, ker je splošna zahteva Slovenije, da v bodoče ne odmerjaj davka na poslovni promet samo en del pridobinske komisije, am-

pak celotna komisija, kakor ga tudi v drugih pokrajinah odmerja celoten davčni odbor, ne pa samo dvočlanski odsek, ki ne more poznati pridobitnih in promečnih razmer razsežnih okrajev.

Ivan Mehorič:

Naša izvozno-tarifna politika.

(Konec.)

Rudarska industrija.

Za izvoz bauksita ali vohajnitna obstoja izvozna tarifa št. 2., ki velja za postaje Bistrica — Bohinjsko jezero, Čaplina in Drniš. Kakor je znano, se nahajajo v Bohinju znatna ležišča surovine za izdelavo aluminija, ki jih domača industrija, namreč državna kemična tovarna v Mostah ne more predelati in ki jih moramo vsled tega izvažati v Švico in Nemčijo. To izvozno tarifo bi bilo treba vsekakor dopolniti še z izvozno tarifo za polfabrikate za izdelavo aluminija, ker je kemična tovarna v Mostah za svoje izdelke po ogromni večini navezana na izvoz in ker je treba njen obrat že zaradi dragega dovoza surovin, ki jih dobiva z dalmatinskih otokov, podpirati s tarifnimi olajšavami, kakor jih je uživala tudi pred preobratom.

Za izvoz surovega cinka v ploščah, kosih in palicah, kakor tudi cinkove pločevine iz cinkarne v Celju obstoja izvozna tarifa št. 30., ki velja za vse obmejne prehode pri najmanj polvagonskem tovoru. Ta tarifa je le neznatno znižana. Za prevoz cinka v notranjem prometu se računa vozarina po razredu A, dočim se v izvoznem prometu računa vozarina po ugodnostni tarifi 10, tako, da znaša razlika med obema tarifama na 100 km pri vagonu 30 Din ali ca. 30%.

Za izvoz v visokih pečeh dobivane surovega železa, dalje feromangana in ferossilicija velja z bosanskih postaj Vareš, Jajce in Prijedor izvozna tarifa 23., dočim velja v notranjem prometu pri 10 tonskem tovoru razred C. Ugodnosti za izvoz surovega železa

so obstojale že pred tarifno reformo. Na 500 km znaša vozina za surovo železo v notranjem prometu za 10 ton 1980 Din, dočim znaša v izvoznem prometu le 890 Din. Razlika znaša torej natančno 50%.

Ta tarifa je očitno naperjena proti interesom železne industrije v Sloveniji, ker bo po njej prevoz surovega železa iz Vareša v tovarne gornje štajerske železarske industrije v Avstriji mnogo cenejši, kakor pa prevoz surovega železa na Jesenice, kjer se v tovarnah Kranjske industrijske družbe predeluje dalje v žico, tračno železo, pločevino in vseh vrst oblikovano železo.

Konsumenti surovega železa iz Vareša so Štore in Jesenice, ki se nahajata na periferiji, tovarne Kranjske industrijske družbe celo na obmejni postaji, kljub veliki oddaljenosti od Vareša niste deležne nikake tarifne ugodnosti pri dovozu surovega železa iz Bosne, dočim se ji zopet dovoz surovega železa iz inozemstva ovira z visoko uvožno carino. Tu vidimo, da gresta carinska in tarifna politika po Savičevem konceptu roka v roki ter se vzajemno podpirata v stremljenju, da se evakuirajo vse važnejše industrije iz Slovenije in se nas prepusti gospodarskemu propadu.

Ostale izvozne tarife.

Med ostalimi izvoznimi tarifami je pred vsem navesti dve tarifi za gradbeni material, to je izvozna tarifa 4. za cement in izvozna tarifa 31. za opeko. Prva velja za izvoz cementa iz Zidanega mosta, Trbovelj in Mojstra-

LISTEK.

Dr. Rudolf Andrejka:

K zgodovini tujskega prometa.

(Nadaljevanje.)

Kriza v društvu je našla zunanji izraz v odstopu dolgoletnega predsednika prof. Orožna že pred občinskim zborom, ki ga je torej vodil njen podpredsednik dr. Krisper z redko spretnostjo in energijo. Njegovi prevdarnosti se je posrečilo, društvo obvarovati pred razdorom. Z veliko večino so bila poleg absolutorija odboru sprejeta spremenjena pravila, po katerih je zadobil deželni odbor kranjski pravico imenovati v društveni odbor 10 virilistov, deželni glavar pa pravico razsojevati v društvenih sporih. Ko je deželno predsedstvo z odlokom z dne 19. junija 1911, št. 2084/ pol. odobrilo spremenjena pravila, se je sestavil nov odbor, ki nam že kaže prehod društva pod deželno ingerenco. Predsedstvo Zveze prevzame deženi glavar Fran pl. Šuklje, 1. podpredsednik je dr. poslanec Josip vitez Pogačnik, 2. podpredsednik dr. Papež, v direktorij se izvolijo dr. Krisper, dr. Papež in dež. rač. svetnik Lindtner, člani osrednjega odbora pa so še bili, poleg navedenih še župnik in dež. poslanec Iv. Piber, ka-

nonik dr. Sušnik, zdravnik dr. Jenko Benedikt na Bledu, hotelir Iv. Markež v Boh. Bistrici, Ubald pl. Trukoczy itd. Referent za tujski promet pri dež. odboru postane dr. Lampe.

Deželna Zveza je bila od tega preustroja naprej zopet deležna rednih podpor od strani deželnega odbora, kar je bilo tem važnejše, ker je ministrstvo za javna dela izrecno izjavilo, da je nadaljno nakazovanje državnih subvencij odvisno od prispevanja avtonomnih činiteljev k Zvezinemu budžetu. Deželna zveza je bila sedaj v finančnem oziru naravnost sijajno dotirana. Kakor že omenjeno, so bili po zaslugi ministrstva in dr. Krisperja poplačani vsi stari dolgovi, deželni odbor pa ji je to leto izplačal tekočo deželno podporo in vse zaostale podpore prejšnjih let (1907 do 1910).

To dobro gmotno stanje se zrcali tudi v pomnoženi aktivnosti Zveze pri izdajanju novih preplepih reklamnih brošur in kašipotov. Tako izide to leto krasno ilustrovani bogati vodnik »Veldes am See« s prikupno naslovno sliko v narodni ornamentiki v 3000 izvodih ter ponatis brošure »Wochein«. V Bohinju se otvori ob izdatni podpori Zveze redni dnevni promet s omnibusi k bohinjskemu jezeru in nazaj trikrat na dan. Omnibusi nosijo napise Deželne zveze za tujski promet. Zveza skliče konferenco za upostavitve rednega paroplovnega

prometa po Bohinjskem jezeru. Zveza se udeležijo tudi velike mednarodne razstave za tujski promet v Berlinu, ki se je vršila to leto od 1. do 20. julija v dvorani coološkega vrta. Za to razstavo si je nabavila dve lični figurini, ki ste predstavljali v visokih steklenih vitrinah Gorenjko v narodni noši in belokranjsko nevesto. Razstavo, katero so krasile umetniške slike Bleda, Blejskega jezera, Boh. Bistrice, Bohinjskega jezera, Velega polja ter triptikon Triglav, nadalje posnetki narodnih noš in stavb, fotografije vseh večjih letovišč ter zimskega športa v Bohinju, konečno še narodne vezenine in na kateri se je razdeljeval ves bogati reklamni material Zveze, je aranžiral sam dr. Krisper ter pridobil z njo Zvezi častno diplomu berlinske mednarodne razstave za tujski promet.

To leto je bilo, kar se tiče poseta tujcev eno najboljših. Že zimska sezona v Boh. Bistrici je bila izvrstna ter o prvi smuški tekmi, ki jo je aranžirala Zveza to leto, in velikanski udeležbi športnikov je obširno in s pohvalo poročalo tržaško, praško in dunajsko časopisje.

Poset Bleda in okolice izkazuje 7988, Bohinja 3210, Kranjske gore 1036, Toplic 1086 tujcev številke, ki se niso skoro več dosegle.

L. 1912. je kar se tiče publikacij Zveze najplodovitejše izmed vseh dosedanjih. V tem letu je namreč Zveza izdala na

kašiputih, vodnikih, in reklamnih brošurah nad 32.000 izvodov! V prvovrstni obliki in opremi kakor l. 1911., izda Zveza to leto zopet kašipot za Bled v češkem jeziku »Bledsko jezero«, tiskan v Pragi v 3000 izvodih, kojega češki prevod je preskrbel znani češki alpinist dr. Dvorský; tej knjižici sledi enako lepa knjiga »Das Alpenland Krain« v 20.000 izvodih, izdana ob priliki prve mednarodne avtomobilske tekme dne 22. junija 1922, pri kateri so mednarodni avtomobilisti in visoka dunajska gospoda prejeli od naših narodnih dam v hotelu Unionu v Ljubljani prve izvide te knjižice. Sledili so manjši, a zelo potrebni kašipoti »Kranjska, alpska dežela« v srbohrvaškem jeziku (3000 izvodov), ki je bila tako hitro in korenito razprodana, da je niti v arhivu »Zveze« ni več najti, nadalje brošurici »Kranjska gora« in »Kronau« v slovenskem in nemškem jeziku (3000 izvodov), slednjič reklamni propekt brošurica »Kamnik« v hrvaškem, češkem, nemškem in italijanskem jeziku, ki je bil tudi popolnoma razprodan in ga ni več nikoder dobiti. Železniško ministrstvo je to leto na posredovanje »Zveze« dalo izdelati prelepa in živobarvna reklamna plakata »Krain«, ki prikazuje zgoraj v glavni sliki Bled, spodaj pa v manjših slikah Ljubljano in Bohinj. Slike obdajajo narodni ornamentični v narodnih barvah.

(Dalje sledi.)

ne in znaša razlika med vozarino v notranjem prometu in pri izvozu na 100 km pri 10 tonskem tovoru 185 Din ali 27%. Naše tovarne cementa v Sloveniji dosedaj niso mnogo izvažale, deloma vsled previsokih produkcijskih stroškov, deloma vsled drage železniške tarife. Nova izvozna tarifa bo brezdvomno uplivala ugodno na obrt cementaren v Sloveniji, katerim so dosedaj vsled 30% znižane tarife preko Sušaka celo na domačem tržišču v Sloveniji občutno konkurirale splitske cementarne. Po znižani izvozni tarifi pa se bodo odprli morda celo izgledi za izvoz.

Za izvoz opeke velja najnižji tarifni stavek, ki sploh eksistira. Na 100 km znaša tovarnina za 10 ton 250 Din, na 200 km 300 Din in na 300 km 350 Din in ako vzamemo relacijo preko Gjev-gjelije na 1400 km pa 1450 Din. Izvozna tarifa za opeko obsega v Sloveniji postaje Celje, Maribor, Pragersko, Račje-Fram in Vič. Pravico do te tarife ima vseh vrst strešna in zidna opeka iz apna, peska in ilovice, opeka za oblaganje, dinasova opeka in tudi šamotna opeka.

To tarifo bo treba s časoma še raztegniti na nekatere druge postaje, kjer se nahajajo opekarne, v kolikor bodo v danem primeru prišle za izvoz v poštev. Za naše opekarne bo še nekoliko let, predno se razvije zopet domača stavbena delavnost, igralo največjo vlogo vprašanje dobav opek za kolonizacijo Grške Makedonije, kjer smo letošnjo pomlad baš radi železniških tarif izgubili na korist vojvodinskih opekaren in deloma tudi v prilog francoske industrije milijonske dohave.

Konečno je med izvoznimi tarifami omeniti še tarifo za mineralno vodo pri kateri znaša znižanje na 100 km in 10 ton 110 Din ali 13%.

* * *

Iz gornjih izvajanj vidimo, da se gibljejo popusti izvozne tarife napram tarifam za notranji promet od 3 do 50 odstotkov po vrednosti robe, kakor tudi z ozirom na eksportni položaj posameznih industrij. Stvar tarifnega odbora bo, da točno oceni razmerje teh popustov med seboj, kakor tudi napram notranji lokalni tarifi na eni strani, na drugi strani pa tudi, da dopolni sistem izvoznih carin s predmeti, ki dosedaj v njej še niso obseženi. V tem oziru bi bilo poleg že naštetih predlogov upoštevati potrebo olajšav za eksport mlevskih produktov, raznih vrst prstenih barv, kleja, oljarskih izdelkov, umetnih gnojil, aluminijevih polfabrikatov, železarskih izdelkov, svinčenih izdelkov, lesene ambalaže, upognjenega pohištva, brusnih kamnov itd.

Kakor že omenjeno, je za nas najvažnejša izvozna tarifa za stabni les, ki pa je v krogih onih interesentov, ki ležijo ob glavni progri nedaleč od državne meje, vzbudilo mnogo nezadovoljstva, ker je na te razdalje nekoliko dražja, kakor je bila prejšnja znižana tarifa po razredu C. Ta neugodna diferena igra vlogo samo do 50 km, do čim se v razdaljah preko 50 km situacija spremeni v prilog nove tarife. Pa ta začetna diferena se bo dala brez dvoma popraviti in doseči ugodnost direktnega računanja tarif za lesne transporte, ki se reekspedirajo na manipulacijskih skladiščih, kar je glavna zahteva naših lesnih eksporterjev.

Za zaščito vojvodinskih tržišč pred dovozom češkega stavbenega lesa in rumunskih drv pa je edino sredstvo, da se avtonomno poviša naša uvozna carina, v kar je ministrski svet pooblaščen, dokler v tem predmetu še nismo vezali rok s trgovskimi pogodbami.

Nov pravilnik za zaposlenje inozemskih delavcev.

Kakor smo v našem listu že poročali bo ministrstvo za socialno politiko v sporazumu z ministrstvom notranjih del izdalo te dni nov pravilnik o zaposlenju inozemskih delavcev v naši državi. Ta pravilnik bo stopil v veljavo čim bo objavljen v Službenih novinah. Beograjski listi prinašajo o novem pravilniku glavna določila, ki so v glavnem: Po pravilniku se bodo dajala dovoljenja inozemskim delavcem za zaposlenje za določen ali nedoločen rok. Delodajalci, kateri bodo želeli zaposliti inozemske delavce, bodo morali nasloviti prošnje pristojni inšpekciji dela. Prošnjam bo treba priložiti izjavo delavske zbornice, državne borze dela in delodajalske organizacije.

Dovoljenja bo izdajala inšpekcija dela in to samo za kvalificirano osebo, katero se ne more dobiti v državi in za čas 6 mesecev do enega leta. Za čas nad eno leto ali za nedoločen čas bo izdajalo dovoljenja ministrstvo za socialno politiko samo. Mesec dni pred potekom roka bo moral delodajalec prositi pristojno inšpekcijo dela za podaljšanje dovoljenja. Delodajalci, ki so, predno je izšel novi pravilnik, že zaprosili za zaposlenje ali za podaljšanje, ne bodo morali ponoviti prošnje.

Delavske zbornice in državne borze dela morajo delodajalcem izdajati svoje izjave. Ako bodo delavske zbornice izjavile, da ni treba dovoliti zaposlitve inozemskega delavca, bodo morale navesti mesto, kje bo delodajalec našel potrebno delovno moč. Vse rešitve pristojnih inšpekcij dela podležejo reviziji ministrstva za socialno politiko, ako se bo vložila v teku 14 dni od dneva priobčitve dotične rešitve proti njim pritožba. Te pritožbe je vložiti pri inšpekciji dela, ki je zadevo rešila.

Od gornjih obveznosti so oproščeni oni inozemski delavci, ki prihajajo v našo državo na račun inozemskih podjetij, v svrhu montiranja ali poprave specialnih strojev, ki so izdelani v inozemstvu s strani dotičnega podjetja, toda ta posel ne sme trajati več kot tri mesece. Glede tega bodo izdajale dovoljenja policijske oblasti. Ako pa ostanejo ti delavci nad tri mesece v državi se mora nanovo zaprositi za dovoljenje pristojno inšpekcijo dela in to mesec dni pred potekom roka.

Inozemski delavci, zaposleni pri nas po 14. juliju 1922, glede katerih so dobili delodajalci dovoljenje za zaposlitev, izgubijo pravico, ki jim daje to dovoljenje, ako zapustijo dotičnega delodajalca. Z inozemskimi delavci se bo morala po novem pravilniku skleniti pismena pogodba, v kateri se jim zajamčijo isti delovni pogoji, kakor domačim delavcem iste stroke in usposobljenosti. V tej pogodbi se mora precizirati pravica in iznos potnih stroškov, delovni čas pa se mora določiti v smislu zakona o zaščiti delavcev. Te pogodbe bodo morala potrditi pristojna policijska oblastva v teku 15 dni po nastopu zaposlenja. Po en izvod pogodbe ostane delodajalcu, drugi se izroči delavcu, a eden ostane pri inšpekciji dela.

Poleg inšpekcije dela morajo delodajalci o zaposlovanju tujih delavcev obvestiti tudi pristojno policijsko oblast. Tudi morajo delodajalci voditi o inozemskih delavcih posebne knjige, na podlagi katerih bo inšpekcija dela vršila kontrolo. Tudi bo inšpekcija dela kontrolirala ali faktično izvršujejo inozemski delavci službo, za katero so bili prijavljeni. V nasprotnem primeru se bodo dovoljenja preklicala. Za primer, da bo inšpekcija dela našla v podjetju delavce inozemce, kateri niso bili prajavljeni ali katerim je dovoljenje že zapadlo, bo te delavce izgnala, a delodajalce kaznovala. Inšpekcija dela bo pošiljala redne mesečne prijave ministrstvu za socialno politiko o izdanih dovoljenjih za zaposlitev inozemskih delavcev, a ministrstvo za socialno politiko bo vodilo evidenco tako o teh, kakor tudi o drugih dovoljenjih, katera bo samo izdalo.

Svetovna trgovina v letih 1923 in 1924.

Izšla je zanimiva statistika o svetovni trgovini leta 1923 in leta 1924, tako za evropske, kakor za izvenevropske države. Da se številke laže primerjajo, ima statistika za podlago posebno stabilno valuto, švicarski frank.

V skupini izvenevropskih držav s pasivno trgovsko bilanco izkazuje Japonska eksport, ki znaša samo 73.7% importa. Prvi je bil vreden 4630 milj. švic. frankov, drugi pa 6260 milijonov. Proti letu 1913 se je japonska trgovska bilanca znatno poslabšala. Vendar pa označajo gospodarski položaj Japonske za dober, ker je njena plačilna bilanca aktivna. Avstralski eksport znaša 81.2% importa, 2250 proti 3130 milijonom. Prvotako pasivno trgovsko bilanco imajo Palestina, Maroko in Algerija.

V skupini izvenevropskih držav z aktivno trgovsko bilanco je znašal eksport — ob importu 100 — toliko odstotkov importa: Nova Zelandija 108.2, Argentina 122 (2830 in 2230 milijonov), Zedinjene države Severne Amerike 122 (23.200 in 18.650 milj.), Indokiina 127.6, Egipt ravnno toliko, Južna Afrika 132.5, Kanada 138.5 (4100 in 5430 milijonov), Peru 148.2, Britanska Indija 151.4 (6090 in 4030), Urugvay 172.8, Mehika 230. Večina imenovanih dežel je agrarna in zato je aktivnost lahko umljiva.

Evropske države s pasivno trgovsko bilanco se tako-le vrstijo (import je 100, eksport je označen v odstotkih importa, zraven so pa še absolutne številke importa in eksporta v milijardah švicarskih frankov):

	Eksport v odstotkih importa	Import	Eksport
Grška	39.8	0.478	0.192
Spanija	52.0	2.300	1.200
Avstrija	58.8	2.520	1.436
Anglija	62.1	29.900	18.300
Norveška	67.3	1.130	0.760
Nizozemska	70.2	4.790	3.375
Belgija	70.6	4.230	3.330
Nemčija	71.5	11.300	8.050
Irska	72.6	1.520	1.405
Italija	73.8	4.270	3.150
Latvija	76.4	0.212	0.161
Ogrska	81.5	0.738	0.603
Švica	82.6	2.350	1.950
Danska	83.6	2.030	1.695
Poljska	85.3	1.480	1.260
Bolgarija	87.3	0.213	0.186
Švedska	89.3	1.930	1.725
Estonska	97.7	0.113	0.110

Velika večina evropskih držav izkazuje torej pasivno trgovsko bilanco. Napram letu 1913 se je zboljšala bilanca na Danskem, v Švici in v Italiji.

Nekaj je evropskih držav, ki izkazujejo aktivno trgovsko bilanco:

	Eksport v odstotkih importa	Import	Eksport
Francija	103.2	10.800	11.200
Finska	105.3	0.613	0.644
Rumunija	105.8	0.630	2.667
Češkoslovaška	107.3	2.380	2.550
Jugoslavija	116.0	0.550	0.637
Litva	129.0	0.108	0.138

Agrarne dežele kažejo poleti in jeseni zelo visoke aktivne številke, potem pa ne več. Trgovska bilanca Češkoslovaške se od leta 1922 naprej vsled velikega uvoza živil stalno slabša, jugoslovanska se je iz pasivnosti dvignila do močne aktivnosti — smo govorili o tem že v posebnih člankih — trgovska bilanca Francije je kazala že od leta 1922 dalje navzgor, je pa postala aktivna šele lani, leta 1924.

Pomorska svetovna trgovina.

Ko je dovolila nemška vlada za gradbo novih ladij državno podporo 50 milijonov mark, je takoj nastala živahna diskusija, ali so take podpore umestne ali ne, ali pomorski plovbi škodujejo ali koristijo. In pri tej diskusiji se je razvil ves problem sedanje pomorske trgovine. Veliki Ballin je bil proti vsaki podpori, ljubša mu je bila zlata prostost plovbe, kakor pa »pozlačeno suženstvo« subvencijskega sistema, kjer ima zmeraj vlada svoje prste vmes. Veliko drugih držav je dajalo že pred vojsko denarne podpore, celo Anglija; o Franciji niti ne govorimo, tam sploh nobena obrt ne more živeti brez državnega protekcionizma. Nemčija ni podpor

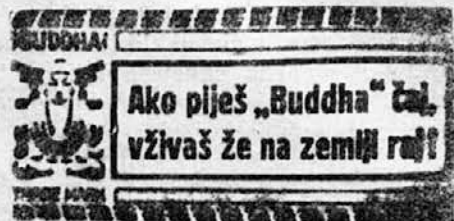
nikdar dajala, in da je bilo to dobro, nam je pokazal sijajni razmah nemške plovbe pred vojsko. Podpore polenijo, uspavajo, jemljejo prostost, zahtevajo protiusluge itd. Danes je pa to precej drugačno. Nemško trgovsko brodovje je štel 1. avgusta 1914 5.600.000 brutoregister-ton vsebine; vojska in po vojna oddaja sta ga skrčila na 400.000 ton; nakupi in nove gradbe so ga dvignile spet na 3.000.000 register-ton. Pri obnovi je prišla državna pomoč kaj malo v poštev, kvečjemu pri četrtini brodovja. Če se je kljub temu povzpelo nemško trgovsko brodovje danes na več kot polovico predvojne, so napravile to v izdatni meri trgovske družbe same. Sedanja podpora, ki je itak malenkostna, upravičujejo narodnogospodarsko s tem, da mora biti plovbna bilanca tekom prihodnjih let aktivna in da se to ne da doseči drugače, kakor da se trgovsko brodovje hitro pomnoži. In sicer potom gradbe novih ladij.

Ali so pa za obnovitev brodovja potrebne res samo nove gradbe? Ne. Saj lahko tudi tuje ladje kupimo in sicer dosti bolj poceni, kakor pa če gradimo nove. Uporabljenih ladij, in prav dobro ohranjenih, je spričo preobilice na svetovnem trgu danes veliko napredaj in zelo poceni. Če se je kljub temu nemška vlada odločila za gradbo novih ladij, kar je počasneje in dražje, je imela za to dva vzroka: hoče pomagati družbam pri aktiviranju nemške plovne bilance in hoče pomagati tudi ladjedelnicam, ki preživljajo danes še veliko hušjo krizo kakor družbe. Ravno z ozirom na boj proti brezposelnosti se opravičujejo danes krediti. Kriza v ladjedelniški industriji je danes mednarodni pojav in jo skušajo rešiti s tem, da ne dajejo družbam direktne podpore, kakor pred vojsko, temveč po ovinku, da morajo družbe obljubiti gradbo novih ladij in s tem ladjedelniško industrijo zaposliti.

Tu se pa križajo narodne državne koristi s čisto drugačnimi pogoji mednarodnega plovne trga. Ta ne pozna deželnih mej, carinskih tarif itd.; država, ki bi zahtevala od tujih ladij carino za vhod v svoja pristanišča, bi si škodovala sama, ker bi ladje preopdila v druga pristanišča. Zato bi se tudi pri transportnih sredstvih morali ozirati na višji princip mednarodnosti in ne bi smeli upoštevati samo izključno narodnih koristi. Tu notri je neko protislovje, ki ga pa vidimo v plovni politiki skoraj v vseh držav. Vsaka država bi svojo trgovino vodila najrajši z lastnimi ladjami; ker jim pa ne sme nuditi večjih ugodnosti kakor drugim, jim daje državno pomoč v najrazličnejših oblikah; ta pomoč naj omogoči domačemu brodovju, da na gotovih poljih tuje ladje nadkriljuje ali pa jim je vsaj kos. Tega bi se morala zavedati zlasti naša vlada.

Svetovno trgovsko brodovje vsebuje sedaj okoli 57½ milj. ton, za 15 milj. ton = 35% več kakor l. 1914. Na drugi strani se je pa obseg svetovne trgovine od 1914 na 1925 skrčil za najmanj 30%. Tonaža je torej že sedaj za obseg svetovnega prometa prevelika. Okoli 5 milijonov ton ladij je stalno v pristaniščih, brez dela; pri ladjah pa, ki vozijo, je konkurenca glede na vozino izredno huda. Na skoraj vseh poljih mednarodnega gospodarstva so cene danes za približno 50% višje kakor pred vojsko, samo vozina na morju se je malo dvignila nad predvojno višino. Pa gradijo kljub temu zmeraj nove ladje, in sicer ne samo ladje novih sistemov (motorne itd.), temveč ladje sploh. In sicer izrecno le iz vidika narodne plovne politike, brez ozira na svetovni plovni trg.

V Angliji, v nevtralnih državah, zlasti v Ameriki je dosegla ladjedelna industrija obseg, ki je za tekoče nove gradbe in za poprave veliko prevelik. Amerika se ni v nobeni teh panog pred vojsko posebno udejstvovala; med vojsko si je ustvarila novo trgovsko brodovje, velike ladjedelnice, tozadevno industrijo. Z vsemi mogočimi sredstvi, s podporami, s prevzetjem brodovja v državni obrat itd. hoče sedaj ohraniti to, kar je poklicala v živ-

ljenje. Tudi v Nemčiji je razmerje med potrebo in naročili nezdravo. Od leta 1914 je nastalo 11 novih ladjedelnic, ki pa nimajo dosti naročil; vojnega brodogradnja si Nemčija ne sme graditi, program obnovitve trgovskega brodogradnja je do malega izrpan, tuja naročila pa domačih ne morejo nadomestiti. Družbe dobivajo podporo, da lahko konkurirajo glede na nizko vozino. Ladjedelnice podpirajo vlade z umetnimi naročili, dosežejo pa s tem le to, da pozneje sploh ne bodo dobile nobenih naročil več, ko bo preobilica le prevelika. Preveč razvite industrije se na ta način ne morejo držati. Kljub vsem zgubam morajo priti spet na stališče pravih pogojev in pravih potreb. Z umetnimi poskusi, da se nenaravni položaj vzdrži, se kriza samo poostri in potrebno preveljenje za- drži.

Trgovina.

Naši poslovni stiki z Južno Ameriko. Jugoslovenska izvozna trgovina z Južno Ameriko se nahaja danes še večinoma v rokah tujega kapitala. Kar je naših izvoznikov so še mladi in med njimi nahajamo mnogo takih, ki jih je vzgojila povojna mentaliteta, strokovno diletantski, denarno nemočni in v glavnem brez najelementarnejših pojmov o južnoameriškem trgu. O Južni Ameriki se delajo najbujnejše slike, kakor da bi bila to še divja zemlja, kjer se pobira suho zlato po ulicah in kjer se komaj čaka na Evropejca, ki bo zamenjal zlato za katerosibodi blago. Medtem pa je Buenos Aires s svojimi dvemi milijoni prebivalcev na 200 km², a Argentinijska s svojim skoro neograničenim bogastvom sirovini torišče za konkurenco najboljše svetske produkcije in najjačjih mednarodnih kapitalističnih skupin. Zato se da tam plasirati v veliki in največji meri samo z najboljšim blagom. Na argentinskem tržišču morejo uspevati samo resna, tehnično in denarno dosti močna podjetja in to s predmeti, kateri imajo tako po kakovosti, kakor po svoji ceni in množini izgleda za uspeh. Da ne bi naši izvozniki doživeli razočaranja z bog neinformiranosti o potrebah južnoameriških tržišč, bi bilo svetovati, da se, predno se lotijo kakega posla na južnoameriškem tržišču, obrnejo na katero naših solidnih tvrdk, ki so na ondolnih tržiščih dobro vpljane in ki poznajo tudi naše razmere. V poštev bi prišla tu zlasti tvrdka Bianchi, Klaič & Cie, Buenos Aires, Lavalle 946-948, ki bo šla našim izvoznikom prav gotovo s potrebnimi informacijami na roko.

Trgovina s štajerskim vinom. Z letnikom 1925 se še ne trguje. Pretekli teden se je v mnogih vinogradih v ormoško-ljutomerškem okrožju bralo. Kakovost bo po splošni sodbi vsekakor dobra in le malo zaostaja za letnikom 1924. Množina bo v tem okraju nasproti letini 1924 dvakratna. O cenah se sploh še ne more govoriti. Za lanski letnik je bilo zadnji teden živahno povpraševanje in danes je v ormoško-ljutomerškem vinskem pogorju še samo 1500 hl na razpolago. Cena za to vino je iz mešanih nasadov okoli 10 Din, za sortirano pa 12-14 Din. Kvaliteta teh vin se je krasno napravila, tako da ne zaostaja za najboljšim zadnjimi letniki. Za podrobne informacije je interesentom vinarstva zadruha »Jeruzalemčan« v Ivanjkovcih brezplačno na razpolago.

Trgovski stiki s Poljsko. Izvozniki v Poljsko se naj za olajšanje svojih poslov pri iskanju zastopnikov in tržišč poslužijo mesečne gospodarske revije »Pol-export«, Mikolow, Poljska.

Poslovni stiki z republiko Chile. V Santiago de Chile se je ustanovil urad za znanstveno gospodarsko službo, ki se specijelno bavi s pospeševanjem trgovskih stikov med republiko Chile in drugimi državami. Zato se naj naši gospodarski krogi za gospodarske informacije, ki se tičejo Chile, obračajo neposredno na ravnateljstvo urada: Direccion General de los servicios agricolas (servicio de estudios economicos Agrícolas) Santiago de Chile, Casilla 31 D.).

Za izvoz naših čebel v Francijo. Čebelarji, ki se zanimajo za izvoz čebel v Francijo, se naj obrnejo za informacije in s točnimi ponudbami na: Etablissement Ulysse Fabre, Vaison (Vaucluse), France.

Zlatorog

terpen tinovo milo,

najbolji domači izdelek, ne sme manjkati v nobeni trgovini! Vsaka gospodinja, katerega je prala enkrat s tem milom, ne bo več kupila drugega mila!

Uvoz lekarniških specialitet v Rumunijo. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je dobila od našega generalnega konzulata v Bukarešti seznam farmacevtskih specialitet, katerih uvoz v Rumunijo je dovoljen proti plačilu predpisanih carinskih pristojbin. Seznam je interesentom v zbornici med uradnimi urani na vpogled.

Industrija.

Leseni klinici za zavitke. Neka tuzemska tvrdka bi rada naročila večje količine lesenih okroglih klincev, ki se uporabljajo kot držalo pri ročnih zavitkih. Dolgi so 6 cm in imajo premerja 8mm. V sredini so v krogu do približno 4 mm izdolbeni. Tvrdke, ki se zanimajo za to dobavo, odnosno tvrdke, ki že morda izdelujejo take klince, naj blagovolijo naznaniti svoj naslov zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Dobava industrijske soli. Po pravilniku o prodajanju industrijske soli, katerega je izdal minister financ z razpisom z dne 9. februarja 1925 k št. 568, je treba prošnji za nakup soli v denaturiranem stanju poleg potrdila o plačanem davku priložiti tudi potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo, iz katerega mora biti razvidno, da je dotično podjetje sodno protokolirano in da potrebuje sol za obratovanje. Na iniciativo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je uprava drž. monopolov navedeni pravilnik spremenila v toliko, da se potrdilo ministrstva trgovine in industrije o sodnem protokoliranju in o potrebi soli za obratovanje nadomesti s potrdilom pristojne zbornice za trgovino, obrt in industrijo. V ostalem ostane pravilnik neizpremenjen.

Občni zbor Zveze industrijecev. Opozarjamo ponovno, da se vrši V. redna glavna skupščina Zveze industrijecev na slovenskem ozemlju kraljevine SHS v sredo, 14. oktobra t. l. v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Začetek ob 15. uri.

Naročila italijanskih sladkornih tovarn pri češkoslovaški strojni industriji. Kakor poroča Loco-Press, se dela na to, da se v severni Italiji osnuje in zgradi tri velike rafinerije sladkorja s sodelovanjem dunajskega bančnega kapitala. Za te tri sladkorne rafinerije bodo dobavile ves strojni material češkoslovaške strojne tovarne.

Češkoslovaški kapital v Albaniji. Kakor poročajo iz Prage, so se pogajanja o upostavitvi češkoslovaško - albanske tvornice pohišstva v Tirani zadovoljivo končala. Glede osnivanja nadaljnjih češkoslovaških podjetij v Albaniji, in to češkoslovaško - albanske pivovarne, tovarne sladkorja in drugih se še nadaljuje pogajanja.

Tkalnica v Sarajevu. Pred kratkim časom so dnevniki priobčili vest, da je obrat tkalnice kokosov v Sarajevu v nevarnosti, da se z bog napačnega tolmačenja nove carinske tarife s strani carinskih organov ustavi. Generalna direkcija carin je pa že izdala podrejenim organom pojasnilo o pravilnem tolmačenju tarife in je sedaj tovarna zopet v položaju, da neovirano obratuje.

Obrt.

Odlikovanja. V četrtek popoldne se je vršila slovesna izročitev odlikovanj predsedniku Zveze gostilničarskih zadrug v Ljubljani g. Franu Kavčiču in tajniku te zveze g. Antonu Pintarju, od katerih je Nj. Vel. kralj odlikoval prvega z redom sv. Save V. razreda in drugega z zlato kolajno za zasluge. Predaja odlikovanj se je izvršila v prisotnosti zastopnikov oblasti in stanovskih korporacij in organizacij v gostilni g. Kavčiča na Privozu. Obema odlikovancema, ki sta z marljivo in posnemanja vredno po- štvovalnostjo na polju organizacije go-

stilničarskega stanu odlikovanja v polni meri zaslužila, naše najiskrenejše častitke!

Pisarna urada za pospeševanje obrti v Ljubljani se je preselila iz svojih dosedanjih prostorov na Dunajski cesti št. 22 v nove prostore na Krekovem trgu št. 10/I.

Denarstvo.

Obtok novčanic Narodne banke SHS je narasel v zadnjem tednu septembra za 8.89 milijonov na 6.097.11 milijona dinarjev. Kovinska podloga je v istem času padla za 6.71 milijona na 5.110.35 milijona dinarjev v zlato in različne vrednosti.

Nova pošiljatev kovanega denarja. Prihodnji teden prispe v sušaško pristanišče francoski parnik Teneriffe z novo pošiljateljivo kovanega denarja. Pošiljatev vsebuje 50 milijonov dvodinarskih in enodinarskih kovanih novcev v skupni vrednosti 75 milijonov dinarjev.

Iz poštne hranilnice doznavamo, da se obveznice vojne škode (ratne štete) lombardirajo tudi duhovnikom, ki se v tem oziru smatrajo kot drž. uradniki.

Carina.

Znižanje nemške uvozne carine za hmelj. Uvozna carina za češkoslovaški hmelj v Nemčiji se je znižala od 1. oktobra t. l. za 10 mark in znaša sedaj 50 mark. (Kaj je z uvozno carino za naš hmelj?)

Promet.

Nova telefonska linija Zagreb-Sušak. Izgradila se bo še letošnjo jesen nova telefonska linija Zagreb-Sušak. Vsa pripravljala dela so dovršena in se čaka samo še na žico, ki v kratkem prispe iz inozemstva.

Davki in takse.

Davčno okrajno glavarstvo v Kamniku razglašča: V smislu člena 204 fin. zakona za leto 1924/25, Uradni list 43/140 iz leta 1924, se razglašča, da je dovršena odmera pavšalnega davka na poslovni promet za davčno leto 1925. Tozadevni odmerni ali predpisni izkazi so razgrnjeni na vpogled obdačencem v dobi od 16. do 30. oktobra 1925 pri županstvu, v čigar področju se nahaja dotično davku zavezano obratovališče. Glede obratovališč v politični občini Lukovica pa le pri davčnem uradu na Brdu, glede obratovališč v politični občini Kamnik pa le pri davčnem uradu v Kamniku. Vpogled je dovoljen le obdačencem ali njihovim izkazanim pooblaščenecem. Plačilni nalogi o tem davku se ne bodo dostavljali. Predpis zgoraj omenjenega davka postane pravomočen, če obdačenec v prizivnem roku — to je od 31. oktobra do 14. novembra 1925 ne vloži pri davčnem okrajnem oblastvu v Kamniku priziva, ki mora biti vložen za vsako obratovališče posebej in mora biti kolekovan s kolekom za 20 Din. — Oni obdačenci, ki na javno razglašen poziv niso v določenem roku — to je od 1. do 31. januarja 1925 — vložili prijave za odmero pavšalnega davka na poslovni promet za davčno leto 1925, v smislu člena 10. zakona o davku na poslovni promet z dne 27. junija 1921, Uradni list št. 133/289, in z dne 31. januarja 1922, Uradni list št. 20/46, nimajo pravice priziva zoper zgoraj omenjeni davek.

Iz naših organizacij.

Merkurjeva knjižnica se otvori zopet po daljšem presledku v pondeljek dne 12. oktobra. Knjižnična ura bo vsak pondeljek od pol 7. do pol 8. ure zvečer v društvenih prostorih, Gradišče 17/I. Na razpolago so razne leposlovne in strokovne knjige. — Odbor.

RAZNO.

Vodne sile Jugoslavije. Glavna direkcija vodnih sil v Beogradu je izdala statistiko sil ob nizkem vodnem stanju; znašajo 2.982.922 HP in se razdelijo: Srbija 1.265.568, Bosna in Hercegovina 621.141, Slovenija 260.308, Crnagora 280 tisoč 98, Hrvaška in Slavonija 365.836, Dalmacija 159.700, Vojvodina 159.280. Pride zraven še par stotisoč HP kraških podzemskih vod, ki se dajo povečini izrabiti. Izrabljenih je dosedaj: V Srbiji 7529 HP, v Bosni in Hercegovini 11.350, v Sloveniji 70.836, v Hrvatski in Slavoniji 6240, v Dalmaciji 69.600, v Vojvodini 130! V načrtu je več novih central, tako v Sloveniji ob Savi s 24.000 PH?, v hrvaškem Velebitu, koja centrala bi lahko oskrbovala vse Primorje, v Hercegovini bi izrabili doljno Trebinjčico (75.000), v Bosni Drino 100.000 ter Uno in Bosna, vsaka 60.000.

Nemško-ruska trgovinska pogodba. Glede nemško-ruske trgovinske pogodbe je sovjetski komisar Čičerin izjavil v ruskem poslanstvu v Berlinu, da ni ta pogodba le zunanji znak prijateljskih odnosov med obema državama marveč, da je faktična potreba ter da odgovarja življenjskim interesom obeh držav. Vodi se slična pogajanja tudi z drugimi državami, tako s Poljsko, Norveško, Japonsko in Perzijo. Gospodarsko-poslovni odnosi s Francijo se ugodno razvijajo.

Letošnja žitna letina. Glasom zadnjih poročil statističnega oddelka Mednarodnega poljedelskega zavoda v Rimu, presega letošnja žitna letina v Evropi lanskostotov, kar pomeni, da je letošnja žetev za celih 20 milijonov izdatnejša od one v letu 1923. Ako prištejemo še ruske proračune, ki napovedujejo za Rusijo skoro enako žetev kakor pred vojno, pridemo do zaključka, da zastaja Evropa za povprečnimi žetvami v letih 1909 do 1913 s komaj 7 milijoni meterskih stotov. Izražen s številkami je znašal evropski pridelek 350.400.000 stotov napram 277.400.000 v l. 1924 in 330.700.000 met. stotov v letu 1923. V teh statističnih poročilih pa manjka še vedno Rusija in tudi še manjše države v Evropi, ki še niso javile končnega rezultata o svojih žitnih letinah. Sodi se, da je znašal pridelek teh držav okoli 15 milijonov met. stotov.

Velikanske škarje za rezanje tramov. Za rezanje litega železa, jeklenih tramov ali palic itd so škarje na prvem mestu, so dosti boljše kakor navadni stroji, ki služijo istemu namenu, najsi so žage, štružnice itd. Škarje, o katerih govorimo, služijo za rezanje tramov do 205 mm stranske dolžine in so največje te vrste. Pritisk, ki je potreben, znaša ca 1.500.000 kg. Tak pritisk, si deloma lahko predstavljamo, če izračunimo, da bi morali za dosego istega pritiska postaviti 30 brzovoznih lokomotiv s službeno težo 53.000 kg za eno drugo na drugo. Omenjeno delo izvrši orjak z enim dvigom šestkrat na minuto, prereže koso brez odpadkov, ploskve so snažne in gladke. Gornji nož napravi 200 milimetrov dolgo pot. Stojalo stroja je sestavljeno iz jeklenih plošč, ki se ne prelomi- jo in so ogromnemu pritisku popolnoma kos. Zažene pa škarje električen motor s 100 HP, montiran na posebnem podstavku. Da ostane jekleni hlod na stojalu, za to služi drug tram, ki ga dol drži, in katerega goni spet drug motor. Kadar je treba, motor sam odneha. Škarje so težke 75.000 kilogramov, visoke 5 metrov, do gornjega roba ograje pa 7 metrov. Zamašno kolo tehta 4500 kilogra- mov.

Ljubljanska borza.

petek, dne 9. oktobra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 80; Loterijska drž. renta za vojno škodo, den. 310, bl. 312.50, zaklj. 311; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 24; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 24; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 220, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 104; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tov. in livarne d. d., Ljub-

ljana, den. 123, bl. 126, zaklj. 123; Trboveljska prem. družba, Ljubljana, den. 348, bl. 385; Zadruga papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180; Sešir, tovarna klockov d. d., Škofja Loka, den. 128, bl. 148.

Blago: Trami, monte, po noti, fco meja, 1 vag., den. 320, bl. 320, zaklj. 320; frize, od 4—10 cm, od 25—60 cm, fco meja, bl. 1300; breza, od 10—30 cm prem., fco meja, bl. 400; bukova drva 1 m dolž., suha, fco nakl. post., 2 vag., den. 17.50, bl. 17.50, zaklj. 17.50; pšenica domača, fco Ljubljana, den. 255; koruza medjimurska nova, na solncu sušena, fco Čakovec, bl. 210; koruza okrogla, drobna, zaduhla, par. Ljubljana, den. 190, bl. 195; koruza v storžih, par. slav. post., bl. 75; koruza nova, okt., nov., dec. 100% kase pri sklepu par. slav. post., bl. 122.50; Koruza nova, rumena, zdrava, suha, rešetana, par. sremska postaja, 1 vag., den. 162.50, bl. 162.50, zaklj. 162.50; koruza stara, rumena, zdrava, suha, rešetana, par. sremska postaja, 1 vag., den. 185, bl. 185, zaključek 185; fižol mandolon, fco Ljubljana, den. 295; fižol prepeličar, fco Ljubljana, den. 345; fižol ribničar, fco Ljubljana, den. 315; fižol beli, pobrani, baranjski, v vrečah po 100 kg, glasom vzorca, fco Postojna trans., bl. 300.

TRŽNA POROČILA.

Cene živini v Marseju. V Marseju so notirale v občinski klavnici dne 18. septembra t. l. naslednje cene: Voli in krave I. vrste 775—850 frankov, II. vrste 700—750 frankov; ovni in ovce I. vrste 750—850, II. vrste 650—725; teleta I.

1100—1150, II. 900—1000; jagneta I. vrste 1200—1300, II. 1000—1100; domače svinje I. vrste 910—925 frankov.

Cene za poljedeljske produkte v Kairu. V Kairu se je prodajalo: Pšenica (cena za 150 kg), domača 220 do 225 piast., indijska 215 do 222 piast.; bob (cena za 155 kg), domači 230 do 240 piast.; sočivje (cena za 160 kg), domače 280 do 290, ostalo 265 do 267 piast.; ječmen (cena za 120 kg), domači 125 do 132 piast.; koruza (cena za 140 kg), domača 215 do 220 piast.; proso (cena za 140 kg), domače 210 do 220, ostalo 200 do 205 piast.; sezam (cena za 120 kg), domači beli 400 do 410, rudeči 370 do 380 piast.; laneno seme (cena za 122 kg), iz Gor. Egipta 130 do 145, iz Dol. Egipta 270 do 275 piast.; slama (cena za 250 kg), trgov. kvalitete 100 do 115; otrobi (cena za 67.5 kg), domači 70 do 75 piast.

Ljubljanski živalski sejem (7. oktobra). Dogon: 313 konjev, 24 žrebet, 66 volov, 93 krav, 15 telet, 5 kostrunov in 250 prascev za rejo. Konji so se trgovali po 5000 do 15.000 Din za par, žrebeta pa po 1200 do 2000 Din za komad. Cene za kg žive teže: voli I. 8.50 (en vol je bil prodan po 10.50), II. 8, III. 7.50; krave, debele 6 do 8, za klobase 4 do 5, teleta 12.50 do 14 Din. Prasci za rejo, 6—8 tednov stari, so bili po 150 do 200 Din komad. Prodanih je bilo 86 konjev, 9 žrebet 37 volov, 66 krav, 11 telet, 5 kostrunov in 152 prascev. En vagon volov je bilo kupljenih za Italijo.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 2. oktobra 1925 se je pripeljalo 270 svinj, 2 kože in 3 ovce, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 75 do 125 Din, 7 do 9 tednov stari 150 do 225, 3 do 4 mesece

stari 260 do 300, 5 do 7 mesecev 350 do 450, 8 do 10 mesecev stari 550 do 650, 1 let ostari 850 do 1000 Din. 1 kg žive teže 10 do 14.50, 1 kg mrtve teže 15 do 18 dinarjev. Prodalo se je 165 komadov.

Značilje cen kruha v Ljubljani. Z dne 12. t. m. se znižala cena kruhu v Ljubljani sledeče: 1 kg belega kruha 5.50, pol kg 2.75 Din, 23 dkg 1.25 Din; 1 kg črnega ter rženega kruha 4.50 Din, pol kg 2.25 dinarja, 23 dkg 1 Din. Cena žemljam ostane ista, kos po 50 para. — Mestno tržno nadzorništvo v Ljubljani, dne 9. oktobra 1925.

Zagrebski tedenski sejem (7. okt.) Dogon obilen. Za izvoz so se kupovale največ junice, in sicer od strani italijanskih kupcev. Več partij svinj je kupila tudi mariborska tvornica suhomesnate robe. Cene goveji živini so splošno popustile: 50 do 75 par pri kg. Notirajo za kg žive teže: voli I. 10 do 11.25, II. 9 do 9.50, III. 7.50 do 8.50, bosanski I. 9.50 do 11, II. 7.50 do 8.50 III. 6 do 6.75, biki 5 do 7, krave I. 7 do 8.50, II. 6 do 7, III. 3.50 do 5.50, bosanske II. 5 do 6, teleta 12.50 do 14 mlada živina 8 do 10.50, svinje, domače, mesne 14 do 15, debele 16 do 17, sremske žive 18 do 19 Din. Konji 2400 do 6750 Din za komad po kakovosti. Krma: navadna detelja in lucerna 90 do 100 seno I. 80 do 100, II. 40 do 75, otava 80 do 100 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Direkcija državnih železnic v Zagrebu obvešča zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, da se licitacija, razpisana za dan 25. oktobra t. l. glede dobave 22.399 komadov hrastovih pragon ne bo vršila, ker se bo potreba kri-la iz državnih gozdov.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe za dobavo zveznih vijačnih spon za žično vrv ter za dobavo prepojenih brzojavnih drogov. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenu te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 23. oktobra t. l. pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave ovs. Dne 28. oktobra t. l. pri intendanturi komande III. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 100 komadov železnih sodov za petrolej. Dne 2. novembra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 48.900 komadov strešnikov in 206.000 komadov opeke.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe za dobavo sit (malih in velikih), za dobavo jermen, do 20. oktobra t. l. ponudbe za dobavo raznih pil. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenu te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Banja Luki sprejema do 14. oktobra t. l. ponudbe za dobavo različnih jermen. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. oktobra t. l. pri Intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 120.000 kg ovs. — Dne 31. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave angleškega cina, cinkaste pločevine, aluminijuma, bele kovine, mehkega čistega svinca (99%), raznih svinčenih plomb ter glede dobave krtač in metelj. Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave cunj za čiščenje in politiranje.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izšla je Blasnikova Velika Pratika

za navadno leto 1926,
ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji ja bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. — Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnikova naslednikih tiskarna in litografski zavod Ljubljana, Breg štev. 12

Razširjejte in naročajte
„TRGOVSKI LIST!“

Kupim
za 500 000 švic. frankov
zbirke pisemskih znamk

vendar samo boljše objekte, kakor tudi posamezne raritete in stare znamke na kuvertah po najvišjih cenah. Izrabite ugodno priliko, ki se nudi.

Plačam takoj v gotovini v poljubni veljavi.
Najstrožja diskrecija. Za dragocene stvari pridem sam. Izčrpne ponudbe z navedbo cene naslovili na

EUGEN ŠEKULA, VILLA „HEIMELI“ LUCERN (Švica)
Pazite na adresu! (Korespondenca: francosko, angleško, nemško).
J. H. 5115 Lz

Galanterija! ter modno blago, ple-tonine, nogavice, sukanec, vezene, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi naj-ugodnejše pri

Josip Petelinc
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika
Na veliko! ob vodi. Na malo!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

GROM
D. Z. O. Z.
carinsko posredniški in spedijski bureau
LJUBLJANA
Kolodvorska ul. 41

Nastov brzojavkom: „GROM“ Podružnice: Telefon interurban štev. 494
MARIBOR, JESENICE, RAKEK.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje in pod najkulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne pošiljke.

Vino 1917. I.

Belo vino . . . liter 8 Din
Beli rizling . . . „ 9 „
Rdeči portugizec „ 8 „
Pristno slivovko „ 30 „

prodaja
J. KRAVAGNA - Ptuj.

**KJE SE
KUPI?**
Le pri tvrdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk Gritzner - Adler - Phönix. Istotem posamezne dele za stroje in kolesa, igle, olje, jermena, pnevmatika. Pouk o vezenju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na vel ko! Na malo!

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. **LJUBLJANA** Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, poset-nice, brošure, letake, ce-nike, pravila itd. itd.

Lasna knjigo-veznica